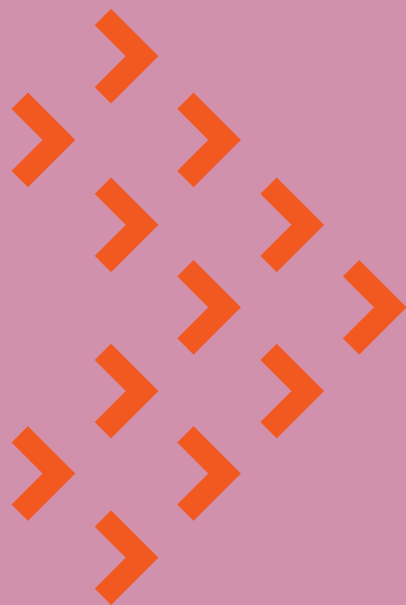

Knipsels uit de media
**'Kiemen' van
plausibele
toekomst**

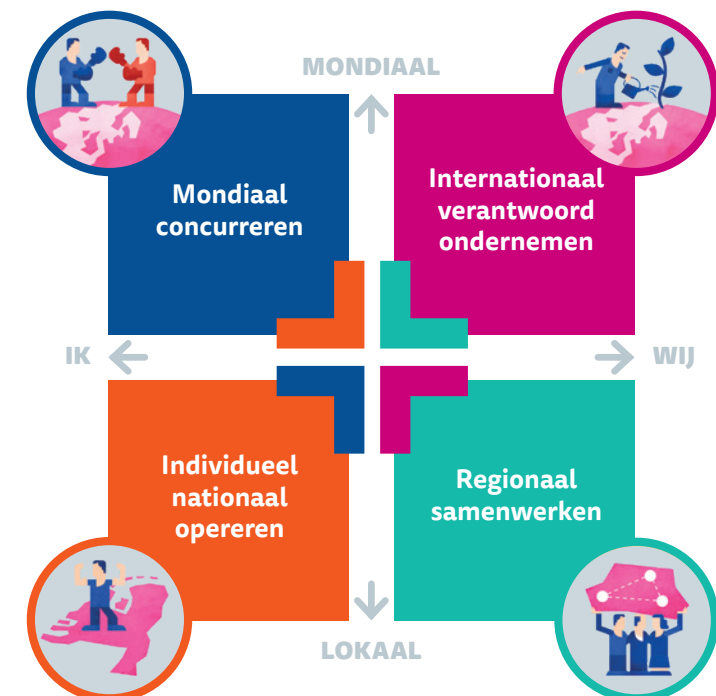

'KIEMEN' VAN PLAUSIBELE TOEKOMSTEN

Samen met experts in- en rondom het tuinbouwcluster ontwikkelden we strategisch gereedschap; we schreven vier extreme, en toch plausibele, toekomsten voor het tuinbouwcluster. Tijdens dit onderzoek stuitte we op signalen uit de media die een mogelijke ontwikkeling signaleren. Knipsels waaruit blijkt dat het scenario wat op het eerste oog ver weg lijkt, misschien toch dichterbij is dan je denkt.

Deze 'kiemen' van mogelijke toekomsten zetten we voor je op een rij. Ter inspiratie en vermaak. Doe er je voordeel mee.

1. Mondiaal Concurrenren
2. Internationaal Verantwoord Ondernemen
3. Individueel Nationaal Opereren
4. Regionaal Samenwerken

MONDIAAL CONCURRENEN

> [Nieuwe eigenaar Aleia gaat voor andere koers met rozen](#)

9 oktober 2020

Het failliete Aleia Roses is definitief in handen van het Amerikaanse bedrijf Full Moon. De investeringsmaatschappij blijft rozen telen in de ruim 14 ha kas in Soria, boven Madrid. Onder het merk Aleia moeten die niet meer uitsluitend via Nederland, maar ook op een andere wijze in de markt gezet worden.

> [Corona noodzaakt tot wereldwijde aanpassing voedselsysteem](#)

6 juli 2020

"(...) De verkoop van voedsel via webwinkels is overal fors toegenomen. Dat geldt voor de EU-lidstaten, maar bijvoorbeeld ook voor India, China en Japan. E-commerce in voedsel neemt komende jaren verder toe, verwacht Vossenaar [Freek Vossenaar van het ministerie van LNV]. "Wil de Nederlandse agrofoodsector hiervan profiteren, dan moet er meer aandacht komen voor digitale presentatie. Afstemming op de specifieke doelgroep is nodig. In Japan staat voedselveiligheid voorop, in Duitsland gaat het meer om duurzame productie. Verdiep je in je doelgroep en pas je boodschap daarop aan. Ook omdat beurzen misschien minder aantrekkelijk worden, moet je digitale presentie echt top zijn."

> [Investeerder HAL Holding stapt in de kassenbouw](#)

3 november 2020

De Rotterdamse investeringsmaatschappij HAL Holding heeft aandelen gekocht van installatiebedrijf Stolze Group en kassenbouwer Prins Group. Het gaat om belangen van respectievelijk 60% en 24%. De bedrijven typeren HAL als stabiele aandeelhouder waarmee ze op lange termijn internationaal verder kunnen groeien.

> [Fotokaart bij je boeket](#)

5 november 2020

Fleurop maakt bloemen geven tot een feestje. De bloemenspecialist heeft een wenskaartencollectie gelanceerd én biedt de mogelijkheid om zelf een fotokaart te ontwerpen. Upload je leukste foto voor een unieke en persoonlijke groet en laat het boeket met de Fleurop Wenskaart nog dezelfde dag bezorgen. "De lancering van de wenskaartencollectie is een schitterende uitbreiding van onze service. Hiermee onderschrijven we waar Fleurop voor staat: goede gevoelens bezorgen", vertelt Wendy Smit, marketing verantwoordelijke van Fleurop Nederland.

> [Joint venture FloraHolland, De Winter, Wematrans, Van Zaal](#)

11 november 2020

Royal FloraHolland start Floriway: een joint venture met sierteeltvervoerders De Winter Logistics, Wematrans en Van Zaal Transport. De veiling pakt hiermee een groot deel van de regio in de sierteeltlogistiek tussen kweker en veiling en tussen exportlocaties. Ze is ook in gesprek met andere vervoerders. Algemeen directeur Steven van Schilfgaarde: „Floriway moet zich op de markt bewijzen.“

> [Waterdrinker en DFG-bedrijven presenteren Dutch Plant Group](#)

11 november 2020

Waterdrinker, OZ Planten en Hamiplant gaan per 11 november op strategisch niveau samenwerken. Dit doen zij onder de naam Dutch Plant Group. De drie bedrijven blijven verder zelfstandig in de markt opereren. Waterdrinker, OZ Planten en Hamiplant (laatste twee bedrijven zijn onderdeel van Dutch Flower Group) verwachten door de samenwerking voordelen te halen op het gebied productinnovatie, digitalisering en het efficiënter maken van de supply chain. „De drie bedrijven zijn al frontrunners, maar door samen te werken worden de mogelijkheden groter. Neem productinnovatie. Nu beperkt de afzet van noviteiten zich tot de eigen klantenkring. Door samen te werken wordt het volume van de noviteiten vergroot en kan de motor voor exclusiviteiten aangezet worden. Ook kwekers en veredelaars zijn hier bij gebaat“, laat Marcel Zandvliet namens de groep weten.

> [PM Capital neemt belang in tomatenbedrijf Agro Care](#)

23 december 2019

NPM Capital gaat participeren in Agro Care. Het tomatenbedrijf wil samen met de investeerder verdere groei realiseren. Investeringsmaatschappij NPM Capital heeft overeenstemming bereikt met de aandeelhouders van Agro Care over het verstrekken van groeikapitaal aan het Nederlandse tomatenteeltbedrijf. Agro Care is de grootste tomatenproducent van Europa met meer dan 200 hectare teeltoppervlak verspreid over Nederland, Frankrijk, Marokko en Tunesië. Met NPM Capital haalt Agro Care een partner aan boord om de gezamenlijk gevormde groeiambitie te realiseren.

> [Hilverda De Boer neemt Van Dijk Bloemen over](#)

31 augustus 2020

Exporteur Hilverda De Boer lijft exporteur Van Dijk Bloemen in. Beide bedrijven bewegen zich in hetzelfde segment en zijn straks in meer dan zestig landen actief. Van Dijk Bloemen levert aan groothandelaren, bloemisten en wedding- en eventplanners. Ze leveren aan het hogere segment. Hilverda De Boer Group heeft dezelfde klantentypes. De twee bedrijven zijn straks in meer dan 60 landen actief. In een persbericht laten de twee bedrijven weten dat door deze overname de activiteiten van Van Dijk Bloemen kunnen blijven doorgaan en dat er gezamenlijk efficiënter gewerkt kan gaan worden. Verdere mededelingen over de overname worden er niet gedaan.

> [AppHarvest: a solution to the food shortage](#)

1 oktober 2020

(...) “Based in Morehead, Kentucky, AppHarvest is an operator and developer of high-technology, large-scale, efficient indoor farms. The central Appalachia areas, near the east coast of the US have amazing soil and are very rich in water, making it the perfect area to grow food. It also has the merit of being within a day’s ride of 70% of the US population.

The company has very strong relationships with the Netherlands’ leading agricultural and construction firms as well as with top universities. As you may already know, the Netherlands are the world’s second largest agricultural exporter, right behind the US, due to a large network of controlled environment agriculture facilities. Such relationships allow the company to quickly get accustomed to the latest farming technologies.”

> [Eerste drone-pakketlevering in Rotterdamse haven](#)

25 mei 2020

De Rotterdamse haven gaat sterk inzetten op drones. Afgelopen vrijdag begon in de Alexiahaven de eerste drone-pakketlevering op een schip. Het grootste vaartuig ter wereld, de Pioneering Spirit van Allseas, ontving printplaatjes. Jeroen Hagelstein, woordvoerder van Allseas, ziet mogelijkheden voor drone delivery in de offshore-industrie. Volgens hem kan een dergelijk levering van meerwaarde zijn als aan boord snel lichte onderdelen nodig zijn zoals printplaten en chips.

INTERNATIONAAL VERANTWOORD ONDERNEMEN

> Walmart en Block Chain: It Takes Two to Mango

14 november 2017

De klanten van Walmart vertrouwen erop dat ze veilige producten leveren, en als er zich een probleem voordoet, staat de reputatie van Walmart op het spel, zelfs als het probleem buiten de controle van Walmart ligt. Walmart heeft lang gezocht naar de "heilige graal van voedseltracering" [3] om verantwoording en detectie te creëren in hun complexe toeleveringsketen, en het bedrijf heeft eindelijk een oplossing gevonden. Als er een besmettingsprobleem optreedt, kan het vanwege de complexiteit van de toeleveringsketen weken duren voordat de oorzaak van het probleem is vastgesteld. Zo duurde een recente salmonella-uitbraak in Mexicaanse papaja's twee maanden om de oorzaak van het probleem op te sporen en de producten terug te roepen [4]. Met blockchain kan dit proces worden teruggebracht tot seconden.

> Eendenkroos moet voedselprobleem oplossen: 'Boordevol eiwit, groeit snel en is lekker'

8 november 2020

We moeten minder vlees gaan consumeren, maar hoe? Het klinkt gek, maar de oplossing zou wel eens in onze vijvers kunnen drijven. Pasta eendenkroos? Eendenkrooscurry? Kijk niet gek op als je dit soort gerechten binnenkort op het menu van je favoriete restaurant ziet staan. Volgens moleculair bioloog Ingrid van der Meer (Wageningen University & Research) zou eendenkroos wel eens snel op onze borden kunnen verschijnen.

> Martin van Gogh: 'Glastuinbouw dreigt achterop te raken'

10 november 2020

De Nederlandse glastuinbouw weer op nummer 1 van de wereld. Dat is het doel van het Innovatiepact waartoe Martin van Gogh, directeur van Batenburg Techniek en Hoogendoorn, in 2018 het initiatief nam. „Te veel partijen werkten los van elkaar aan de toekomst. Ik zie nu meer samenwerking, ook met partijen buiten de tuinbouw.“ (...) „Misschien moet ik het anders uitdrukken: de Nederlands glastuinbouw is niet meer nummer 1 op alle gebieden. Als je kijkt naar robotisering in de tuinbouw, dan komt veel techniek uit landen als Japan, Canada, Verenigde Staten en Israël. Ook onze positie in de veredeling komt onder druk te staan. De uitvinders van CRISPR-Cas hebben de Nobelprijs gewonnen, maar in de EU is deze techniek nog niet toegestaan. In de rest van de wereld wel. Ook hier dreigen we achterop te raken.“

> Masterplan Internationale Werknemers in de maak

10 november 2020

De regelmatige negatieve publiciteit rond arbeidsmigranten en met de aanbevelingen van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten is voor ondernemersgroep Arbeidsmarkt en Onderwijs van Glastuinbouw Nederland reden het heft in eigen handen te nemen. Ze werken aan een Masterplan Internationale Werknemers.

In het masterplan is aandacht voor de volgende zeven aspecten:

Keurmerken;

- > Helpdesk voor internationale werknemers;
- > Onderzoek naar belemmeringen en doorstroom;
- > Duurzame ontwikkeling internationale werknemers;
- > Bewustwording verantwoordelijkheden inlener;
- > In beeld brengen 'best practices';
- > Participatie in actieplan Taskforce Arbeid LTO Nederland.

Daar waar dat mogelijk en noodzakelijk is, wordt voor de uitvoering daarvan aanvullende financiering en samenwerkingen gezocht.

> Na Colruyt en Tesco start ook Albert Heijn met de verkoop van appel SQ159

Sprank is de naam van een voor Nederlandse consumenten nieuwe appel die alleen te koop zal blijven bij Albert Heijn. In België en het Verenigd Koninkrijk was de appel al eerder exclusief te koop. Consumenten van biologische producten kennen de rode appel al onder de naam Natyra. De officiële rasnaam is SQ 159. Onder de merknaam Sprank introduceert Albert Heijn een nieuw appel die in Nederland alleen bij de Zaanse super te krijgen is. In 2018 kondigde het bedrijf al aan met de appel te komen.

> Royal FloraHolland maakt werk van duurzaamheid

7 januari 2020

Duurzaamheid is een van de strategische pijlers van Royal FloraHolland.

Het versterkt de concurrentiepositie van de marktplaats en leden en draagt bij aan de toekomstbestendigheid van de sector. De verduurzaming moet zich voltrekken volgens de vier grote ambities.

1. Betrouwbare marktplaats voor gecertificeerde duurzame bloemen en planten. Royal FloraHolland wil transparantie bieden over hoe de op de marktplaats aangeboden producten zijn geproduceerd.
2. Onderweg naar 'zero waste' en circulair grondstoffengebruik. Samen met kwekers, kopers en andere partners op naar minder plastic afval in de keten.
3. CO₂-neutraal energieverbruik in 2025. Per 1 januari 2020 wordt alleen nog duurzaam opgewekte stroom ingekocht (...);
4. Groen is meer dan mooi. Verder met de uitvoering van het programma De Groene Agenda.

> 'Dozenschuiver' Lidl is hard op weg de progressiefste supermarkt van Nederland te worden

4 september 2020

Lidl lijkt stilaan de progressiefste supermarkt van Nederland te worden. De van oorsprong Duitse discounter scoort het best als het gaat om mensenrechten en aan verduurzaming wordt hard gewerkt. Wat is er gebeurd bij de 'dozenschuiver'?

> Omzetverwachting HelloFresh opnieuw naar boven bijgesteld

20 oktober 2020

Totale omzetgroei bijgesteld van 75-95% naar 95-105%. Voor de vierde keer dit jaar heeft HelloFresh zijn omzetverwachtingen voor 2020 naar boven bijgesteld. De maaltijdboxenbezorger verwacht daarmee zijn omzet te verdubbelen dit jaar. In het tweede kwartaal verwachtte het Duitse bedrijf al zijn omzet te verdubbelen door de coronacrisis en ook in het derde en begin van het vierde kwartaal steeg de verkoop.

> Growing airplanes' van start: vliegtuigonderdelen van tuinbouwreststromen

20 oktober 2020

Stichting Innovatie Glastuinbouw Nederland (SIGN), Hogeschool Inholland, Floriade Expo 2022 en Grown starten dit jaar met de ontwikkeling van vliegtuigonderdelen op basis van tuinbouwreststromen met de ondersteuning van vliegtuigbouwer Airbus. Met de toekenning deze week van subsidie (GoChem – SIA) door de overheid kan InHolland de eigenschappen vaststellen van gekweekte materialen. Daarbij groeit het mycelium van de gesteelde lakzwam op 'paprika knoest granulaat' in de gewenste vorm.

> Nature Fresh Farms plant deze maand bomen

8 oktober 2020

Na twee jaar onderzoek en ontwikkeling heeft Nature Fresh Farms onlangs officieel hun 100% afbreekbare komkommerfolie geïntroduceerd, een primeur voor de Noord-Amerikaanse markt. De folie is gemaakt op basis van zetmeel en is afkomstig van plantaardige grondstoffen. De folie wordt binnen 90 dagen op natuurlijke wijze afgebroken tot CO₂ en water.

INDIVIDUEEL NATIONAAL OPEREREN

> Verenigd Koninkrijk eist kwaliteitscertificaat bij import groenten en fruit

10 november 2020

Het Verenigd Koninkrijk (VK) heeft op 27 oktober jl. aangegeven dat zij vanaf 1 januari 2021 een kwaliteitscertificaat (EU Certificate of Conformity, ook wel controlecertificaat) eist bij import van zendingen verse groenten en fruit. Het VK wordt het eerste derde land met een dergelijke invoereis voor kwaliteit van groenten en fruit. Bij export naar derde landen moeten groenten en fruit nu al voldoen aan de EU-handelsnormen. Dit is echter geen eis van derde landen, maar een uitvoereis van de EU. Het KCB houdt hier toezicht op door middel van exportcontroles en geeft kwaliteitscertificaten af. De eis van het VK (zie www.gov.uk) is volledig nieuw en komt onverwacht, ook voor het KCB. Voor exporteurs van groenten en fruit naar het VK heeft dit de nodige gevolgen.

> French lockdown major blow to Kenyan floriculture

5 november 2020

Thousands of farm worker are on the verge of losing their jobs due to the lockdown in France. That is the expectation of Kenya Flower Council. The trade association urges the Kenyan government to urgently engage approach the French government to lift restrictions on French florists and supermarkets. Kenyan Flower Council hopes that the lifting of the restrictions will safeguard jobs for thousands workers in Kenyan floriculture. Kenya Flower expects the lockdown in France, which lasts until December 1, to have a major impact on nurseries in Kenya. France is the fourth largest market for Kenya after the Netherlands, the United Kingdom and Germany. In 2018, Kenya exported € 6.36 million worth of flowers to this country.

> Brexit loket: <https://www.brexitloket.nl/onderwerpen/agro>

Exporteert u levensmiddelen, groenten, fruit, vlees, vis of levende dieren, dan krijgt u te maken met certificaten, controles en douaneformaliteiten. Houd rekening met langere wachttijden bij de grens en hogere transportkosten.

Wanneer u landbouwgoederen naar het VK exporteert, kunt u te maken krijgen met tarieven en extra administratieve zaken zoals certificaten van oorsprong. Daarnaast gelden bij export naar een land buiten de EU andere eisen voor producten, productetiketteringen of productverpakkingen. Onderstaand overzicht van keurings- en certificeringsinstanties helpt u op weg bij het op orde brengen van uw product-certificeringen.

REGIONAAL SAMENWERKEN

> [Bij no deal verliest de sierteelt export €100 miljoen](#)

19 oktober 2020

De Nederlandse bloemen- en plantenexport bevond zich de laatste maanden in een fase van herstel. Dit maakt VGB bekend op basis van de exportstatistieken van Floridata tot en met september. Grote onzekerheden als brexit liggen op de loer. De exportwaarde van snijbloemen kromp in tot en met september met 8% en komt uit op €2,7 miljard. De planten deden het beduidend beter met een groei van 2% naar €1,9 miljard. Het verlies is teruggebracht van €500 miljoen begin dit jaar naar €200 miljoen tot en met september. De achterstand is volledig te wijten aan snijbloemen. Planten heeft de achterstand die ze tijdens de eerste coronagolf opliep ingelopen.

> [Brexitstad boston haalt schouders op over zorgen van omliggende boeren](#)

17 juli 2017

Uit Britse immigratiecijfers blijkt dat de instroom van Oost-Europeanen is afgenomen sinds het brexitreferendum, terwijl de uitstroom is opgelopen. Dat gaat de goede kant op, is de overwegende gedachte in stadje, dat zo'n 67.000 inwoners telt. (...) Niet iedereen denkt er zo over. Boston, gelegen in het Oost-Engelse graafschap Lincolnshire, leunt zwaar op de agrarische sector, die actief is op de omliggende landerijen. De vraag naar werkkrachten voor op het land is immens. Engelsen komen er hun bed niet voor uit, Oost-Europeanen zijn bereid er huis en haard voor te verlaten. Wat als de buitenlanders straks niet meer komen? Wie haalt de oogst dan van het land?

> [Barendrechts bedrijf bouwt 35 voetbalvelden met boerenkool in Abu Dhabi](#)

23 september 2020

Een bedrijf uit Barendrecht heeft een monsterklus te pakken. Ze moeten er alleen wel even voor naar Abu Dhabi in de Verenigde Arabische Emiraten. Daar moet namelijk de grootste 'indoor farm' ter wereld verrijzen. "Wat wij gaan bouwen is een 'indoor farm' van 160 duizend vierkante meter. Dat is gelijk aan 35 voetbalvelden" legt de CEO John Breedveld uit.

De vulkaanuitbarsting op IJsland in 2010, waardoor het vliegverkeer plat kwam te liggen en zo ook de toelevering van goederen aan de Emiraten, heeft het land ertoe bewogen om de eigen voedselproductie op te schroeven. Hierdoor zullen ze in de toekomst minder afhankelijk worden van de import van voedsel uit andere landen. Projectontwikkelaars zoals Breedveld zijn hier handig op ingesprongen. "Het is daar 50 graden. Dat is natuurlijk hartstikke warm. Daardoor vallen er acht maanden teeltseizoen af. Ze hebben dus maar vier maanden waarin ze zelfvoorzienend kunnen zijn en die andere acht maanden moeten ze importeren." Met het bouwen van een indoor farm kunnen ze ervoor zorgen dat er twaalf maanden lang een constante voedselproductie gecreëerd kan worden ondanks het extreme klimaat.

> [Telers bundelen krachten om reststromen te verwaarden](#)

10 november 2020

Niet langer betalen voor reststromen, maar ze verwaarden. Daar gaan de telersverenigingen Fossa Eugenia, Koninklijke Coöperatieve Telersvereniging Zuidoost-Nederland (ZON) en SunFresh en LLTB gezamenlijk mee aan de slag. Zij nemen het initiatief tot oprichting van het Platform Tuinbouwreststromen. Daarin verenigen de partijen kennis en expertise om te komen tot (hogere) verwaarding van tuinbouwreststromen en zo bij te dragen aan een circulair verdienmodel voor hun leden-ondernemers. Hiermee komt Platform Tuinbouwreststromen tegemoet aan de groeiende maatschappelijke en politieke behoefte aan een duurzamere, circulaire land- en tuinbouwsector.

> [Maandelijks de lekkerste seizoensproducten uit Flevoland ontvangen?](#)

Maandelijks brengt Flevour de lekkerste seizoensproducten uit Flevoland bij elkaar. Wij creëren we voor jou een inspiratiebox. Deze box zit vol overheerlijke en wisselende seizoensproducten uit de provincie Flevoland: van aardappelen en bieten tot honing en quinoa. Wij werken samen met boeren, tuinders, bakkers, brouwers, imkers en

andere smaakmakers die lid zijn van de vereniging FlevoFood. Met liefde en passie dragen zij zorg voor hun dieren, gewassen, omgeving en product. Wij zorgen ervoor dat deze lokale ondernemers een eerlijke prijs krijgen voor hun producten en dat jij kunt genieten van verse, kwalitatieve en smaakvolle producten. Wil je de Flevour Box ontvangen bestel hem dan hier.

Zo ontdek je het Flevolandse voedsellandschap, maak je kennis met de seizoenen en haal je de Smaak van Flevoland in huis!

> [Enthousiaste ambtenaren zetten voeding op de stedelijke agenda'](#)

15 januari 2020

In de City Deal 'Voedsel op de stedelijke agenda' werkt een aantal steden samen met het Rijk en kennisinstellingen op het gebied van voeding in de stad. Denk aan voorlichting, maar ook aan urban farming, toerisme en de inrichting van een 'gezonde stad' in de breedste zin van het woord. Froukje Idema van het Programmeamteam City Deal ziet mooie initiatieven ontstaan, maar constateert ook: "Samenwerken op zo'n nieuw beleidsthema, dat schuurt.

In de City Deal werken drie ministeries, twaalf gemeenten en de provincie Gelderland samen. De deelnemende steden streven ernaar om het Nederlandse voedselsysteem te verbeteren door nauwe samenwerking met Rijkspartijen, kennisinstellingen, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties en van elkaars ervaringen te leren in deze City Deal.

> [Milan pact talks on food aid](#)

17 juni 2020

The COVID-19 emergency has shown that once again cities are at the front line to ensure assistance to their citizens in many fields. In particular, cities had to face not only a public health crisis but also a food security crisis as urban food systems have been severely hit by this external shock. The situation created by the spreading of the Coronavirus and the measures set up for its containment required setting up specific actions regarding access to food and food delivery, particularly for vulnerable groups. Different approaches and measures for new food aid systems have been put in place by the food policy teams of many Milan Pact cities.

> [FoodVentures gaat met nieuw investeringsmodel telen in China](#)

16 april 2020

Van op afstand komen inmiddels de beelden van de bouw van 17,5 hectare hightech kas op 'een uurtje rijden van Shanghai' door op de FoodVentures burelen. Daarmee is de stap naar China voor het Nederlandse glastuinbouwconsortium, dat al in Oekraïne, Georgië en Kazachstan actief is, een feit. De kas is wederom een Ultra-Clima kas, maar het investeringsmodel, dat is anders, vertelt Eric van der Meer van FoodVentures. "Je zou het een 'hotelmodel' kunnen noemen, want net zo goed als dat hotelketens zelden eigenaar zijn van het vastgoed, worden wij ook geen eigenaar van de kassen in China."

tuinbouwscenarios.nl

